

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 19.05.2026 16:00 -

Paikka Kaupungintalo, Paasikivisali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Bruneau Milla	puheenjohtaja	
	Sairomaa Tomi	varapuheenjohtaja	
	Ruuska Milla	jäsen	
	Säteri Sanna	jäsen	
	Niinistö Sari	jäsen	
	Rive Sami	jäsen	
	Salakka Helena	jäsen	
	Korhonen Seppo	jäsen	
	Pikkarainen Harri	jäsen	
	Elomaa Ville-Veikko	jäsen	
	Arvaja Pertti	jäsen	
	Häkkinen Ida	nuorisovaltuuston edustaja	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja, esittelijä	
	Eskonsipo-Bradshaw Henna	kaupunkikulttuurijohtaja	
	Tuominen Taisto	työllisyysjohtaja	
	Särkijärvi Johanna	vs.kasvupalvelujohtaja	
	Päivä Katja	henkilöstön edustaja	57-61 §:t
	Loippo Marja	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
	Nyström Aleks	liikuntajohtaja	asiantuntijaesittely klo 16.00-16.10 / 62 §
	Määttä Inkeri	tapahtuma- ja kulttuuriasioiden päällikkö	asiantuntijaesittely klo 16.10-16.20 / 63 §
	Haverinen Pia	johtava asiantuntija	asiantuntijaesittely klo 16.20-16.30 / 64 §

Lahti 13.5.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
57	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
58	Pöytäkirjan tarkastajat	5
59	Elinvoiman palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.3.2026	6
60	Talousarvion muutosesitys elinvoiman palvelualueelle vuodelle 2026	8
61	Elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelman 2026 muutos, hyväksymisoikeudet	10
62	Liikuntapalveluiden vuosiavustukset 2026	14
63	Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden vuosiavustukset vuonna 2026	20
64	Osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustukset vuonna 2026	24
65	Oikaisuvaatimus hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan päätökseen 20.5.2025 § 42 Liikunnan ja kulttuurin kulttuuriyhdistysten vuosiavustukset vuonna 2025	28
66	Senioriväestön digilukutaidon ja yhteisöllisen oppimisen edistäminen -projektin optiovuoden käyttö	30
67	Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta	32
68	Opettajaviran perustaminen ja viran nimikemuutos	35
69	Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen kesäyliopiston yhteistyösopimus 2026	38
70	Lahden osallistuvan budjetoinnin toimintamallin 2020–2025 arvioinnin tulokset ja jatkokehittäminen	41
71	Lahden kauppatorin kesätapahtumakonseptin elinvoimapoliittiset linjaukset	54
72	Vastaus kuntalaisaloitteeseen työllisyyselvityksen toteuttamisesta yritysyhteisössä	59
73	Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan opintomatka Tampereelle ja Vaasaan 23.– 24.9.2026	62
74	Tiedoksi merkittävät asiat	64
75	Muut asiat	65

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

57

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista
Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

nro 5

58

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan lautakunnan jäsenet Milla Ruuska ja Sari Niinistö.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

59

Elinvoiman palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.3.2026

445/02.00.01.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

kasvupalvelujohtaja Johanna Särkijärvi, p. 044 482 0008

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

kaupunkikulttuurijohtaja Henna Eskonsipo-Bratshaw, p. 044 482 0838

controller Maija Laine, p. 044 716 1433

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi elinvoiman palvelualueen seurantaraportin 1.1.-31.3.2026.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 16.12.2025 § 382 hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion toimeenpano-ohjeet. Ohjeissa edellytetään, että palvelualue raportoi neljännesvuosittain toimielimelle sen alaisten yksiköiden talouden ja toiminnan toteumasta ja ennusteesta.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Elinvoiman palvelualueen talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-
maaliskuulta on esitetty liitteessä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

1	Elinvoiman palvelualueen seurantaraportti 1.1.-31.3.2026
---	--

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

60

Talousarvion muutosesitys elinvoiman palvelualueelle vuodelle 2026

2630/02.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

kasvupalvelujohtaja Johanna Särkijärvi, p. 044 482 0008

controller Maija Laine, p. 044 716 1433

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kasvupalvelujen menoja lisätään 189 700 euroa perustuen ympäristökasvatuksen ja -neuvonnan toiminnan siirtymiseen 1.2.2026 elinvoiman palvelualueelle kaupunkiympäristön palvelualueelta.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

- kasvupalvelut, menot -30 919 500 euroa.

Perusteluosa

Nyt esitettävä talousarviomuutos perustuu 1.2.2026 tehtyyn organisaatiomuutokseen, jossa ympäristökasvatus ja -neuvonta siirtyi elinvoiman palvelualueelle kaupunkiympäristön palvelualueelta. Tammi-maaliskuun

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

toteumaennusteeseen perustuvat määrärahasojen tarkastelut esitetään tehtäväksi seuraavien lisätalousarviokäsittelyjen yhteydessä.

Kuntalain 110 §:n mukaa kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.12.2025 § 134 talousarvion vuodelle 2026.

Talousarvioon 2026 esitetään tehtäväksi organisaatiomuutoksesta johtuva muutos: lisätään elinvoiman palvelualueen menoja 189 700 euroa. Menojen lisäys perustuu kaupunkiympäristöstä siirtyneen yksikön vuoden 2026 käyttösunnitelmaan, josta on vähennetty määrärahojen käyttö tammikuulta. Elinvoiman palvelualueen lisäystä vastaava vähennys esitetään tehtäväksi kaupunkiympäristön palvelualueella.

Kasvupalvelut, sitova tuloarvio ja määräraha

Lisätään kasvupalvelujen menoja 189 700 euroa. Talousarvion ja käyttösunnitelmien hyväksymisen jälkeen toteutettiin 1.2.2026 organisaatiomuutos, jossa ympäristökasvatus ja -neuvonta siirtyi elinvoiman palvelualueelle kaupunkiympäristön palvelualueelta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: konsernihallinto/talousoalvelut

Liitteet

Numero Otsikko

2 Elinvoiman palvelualueen talousarvion muutosesitys 2026, sitovat tasot

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

61

Elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelman 2026 muutos, hyväksymisoikeudet

5235/02.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

kasvupalvelujohtaja Johanna Särkijärvi, p. 044 482 0008

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

kaupunkikulttuurijohtaja Henna Eskonsipo-Bratshaw, p. 044 482 0838

controller Maija Laine, p. 044 716 1433

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää

- määrätä kustannuspaikan 2004 hankekehityspalvelut toiminnon C254 IHL-palvelujen hankkeet hyväksyjäksi työllisyysjohtajan ja varahyväksyjäksi yksikönpäällikön ja palvelupäällikön;

- lisätä kustannuspaikkojen 4053 Lahden Lyseo ja 4054 Lahden lukio Gaudia varahyväksyjäksi osaamisjohtajan ja määrätä lukion rehtorin tehtävään liittyvien laskujen hyväksyjäksi osaamisjohtajan ja varahyväksyjäksi kasvupalvelujohtajan;

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

- muuttaa kulttuurituottajan nimikkeeksi kulttuurikoordinaattorin ja poistaa hyväksymisoikeudet kulttuuriasianpäälliköltä;
- määrätä kustannuspaikan 4553 liikuntapaikkojen kunnossapito hyväksyjäksi palvelupäällikön ja lisätä varahyväksyjäksi liikuntapalvelupäällikön;
- muuttaa liikuntapalvelupäällikön nimikkeeksi erityisasiantuntijan muutoksen tosiasiallisen toteutuksen jälkeen.

Lisäksi lautakunta päättää, että muutokset astuvat voimaan 1.6.2026 paitsi liikuntapalvelupäällikön nimikkeen muutos sen tosiasiallisen toteutuksen jälkeen. Hyväksymisoikeudet ovat voimassa seuraavan käyttösuunnitelman hyväksymiseen tai muutospäätökseen asti.

Perusteluosa

Hallintosäännön 42 §:n 5 momentin mukaan lautakunnan, jaoston tai muun toimielimen on vuosittain määrättävä sekä ilmoitettava kaupungin kirjanpidosta vastaavalle yksikölle ne henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät talouden tositteet.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta on 20.1.2026 § 3 hyväksynyt elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelman vuodelle 2026 ja osana käyttösuunnitelmaa hyväksyttiin tositteiden hyväksyjät vuodelle 2026. Hyväksymisoikeuksia on muutettu elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan päätöksellä 17.3.2026 § 32.

Käyttösuunnitelmassa määrättiin kustannuspaikan 2004 hankekehityspalvelut toiminnon C254 IHL-palvelujen hankkeet hyväksyjäksi kansainvälisen osaamisen päällikkö ja varahyväksyjäksi työllisyysjohtaja ja yksikönpäällikkö. Kevään tehtävien uudelleen järjestelyjen vuoksi lautakunnalle esitetään, että kustannuspaikan 2004 toiminnon C254

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

- hyväksyjäksi määrätään työllisyysjohtaja ja varahyväksyjäksi määrätään yksikönpäällikkö ja palvelupäällikkö.

Käyttösuunnitelmassa määrättiin lukiokoulutuspalvelut-palveluyksikön kustannuspaikoille 4053 Lahden Lyseo ja 4054 Lahden lukio Gaudia hyväksyjäksi lukion rehtori ja varahyväksyjäksi apulaisrehtori. Toiminnan sujuvuuden ja oikeuksien rajaamisen vuoksi lautakunnalle esitetään kustannuspaikkojen 4053 Lahden Lyseo ja 4054 Lahden lukio Gaudia osalta, että

- varahyväksyjäksi lisätään osaamisjohtaja
- lukion rehtorin tehtävään liittyvien laskujen hyväksyjäksi määrätään osaamisjohtaja ja varahyväksyjäksi kasvupalvelujohtaja.

Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut -palveluyksikössä on toteutettu nimike- ja toiminnanmuutos, joka on tarpeen päivittää hyväksyjätietoihin. Lautakunnalle esitetään, että

- kulttuurituottajan nimike muutetaan kulttuurikoordinaattoriksi. Em. muutos ei vaikuta aiemmin myönnettyihin hyväksymisoikeuksiin.
- hyväksymisoikeuksista poistetaan oikeudet kulttuuriasianpäälliköltä.

Liikuntapalvelut-palveluyksikön organisaatiomuutokseen liittyen liikuntapalvelujen hyväksymisoikeuksia on tarkasteltava uudelleen. Käyttösuunnitelmassa kustannuspaikan 4553 liikuntapaikkojen kunnossapito hyväksymisoikeudet määrättiin liikuntapalvelupäällikölle, jonka nimike on muuttumassa kesän aikana. Lautakunnalle esitetään, että

- kustannuspaikan 4553 liikuntapaikkojen kunnossapito hyväksyjäksi määrätään palvelupäällikkö ja varahyväksyjäksi lisätään liikuntapalvelupäällikkö.
- liikuntapalvelupäällikön nimike muutetaan erityisasiantuntijaksi muutoksen tosiasiallisen toteutuksen jälkeen. Em. muutos ei vaikuta aiemmin myönnettyihin hyväksymisoikeuksiin.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Muutokset esitetään astuvan voimaan 1.6.2026 paitsi liikuntapalvelupäällikön nimikkeen muutos sen tosiasiallisen toteutuksen jälkeen. Ne päivitetään elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaan.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Elinvoiman palvelualue: osaamisjohtaja, liikuntajohtaja; Provincia oy/ostoreskontra, konsernihallinto/talouspalvelut

Liitteet

Numero	Otsikko
3	Elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelman 2026 muutos, hyväksymisoikeusmuutokset 1.6.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

62 Liikuntapalveluiden vuosiavustukset 2026

1303/02.02.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

liikuntajohtaja Aleksi Nyström, p. 044 483 1794

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Lautakunta päättää myöntää avustuksia määräaikaan hakemuksensa jättäneille lahtelaisille urheiluseuroille seuraavasti:

03 MMA Lahti ry, 900 €

Ac/Fc Porcos ry 300 €

FC Lahti ry 25 000 €

Jalkarannan Palloseura Juniorit ry 2 000 €

Jalkaranta Petankki ry 300 €

Jousiseura Lahden Vasama ry 500 €

Junior-Pelicans ry 13 500 €

Keilaseura Bay ry, 300 €

Kimmo Volley ry, 500 €

Lahden Ahkera ry 11 000 €

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

- Lahden Atomi ry 900 €
- Lahden Hiihtoseura ry 7 500 €
- Lahden Kaleva ry 10 000 €
- Lahden Kortteliliiga ry 8 500 €
- Lahden Laaki ry 900 €
- Lahden Mailaveikot ry 3 000 €
- Lahden Naisvoimistelijat ry 3 000 €
- Lahden Pöytätennisseura ry 500 €
- Lahden Ratsastajat 2 000 €
- Lahden seudun kiipeilyseura Kitka ry 300 €
- Lahden Seudun Kuntourheilijat ry, 300 €
- Lahden Shorinji Kempo ry 300 €
- Lahden Suunnistajat - 37 ry 2 500 €
- Lahden Taitoluistelijat ry, 5 000 €
- Lahden Tenniskerho ry, 2 000 €
- Lahden Uimaseura ry, 9 500 €
- Lahden Urheilusukeltajat ry, 300 €
- Lahden Verkkopallo Seura Ry, 2 000 €
- Lahden Voimisteluseura Feeniks ry, 2 500 €
- Lahen Rullalautailijat ry, 900 €
- Lahti Basketball Juniorit ry, 13 500 €
- Lahti Elite Cheer Team ry, 5 000 €
- Lahti Ringette Ry, 2 000 €
- Lahti-Sulkkis ry, 900 €
- LASB ry, 2 000 €
- LCS Panthers ry, 9 500 €
- MiTango Ry, 300 €
- Mukkulan Riento ry, 900 €
- Myllylammen Urheilijat ry, 300 €

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

- Nastola Minton ry, 500 €
 - Nastolan Metsästysampujat ry, 200 €
 - Nastolan Naseva, 2 500 €
 - Nastolan Nopsa ry, 2 500 €
 - Nastolan Sulka ry, 300 €
 - Nastolan Terä ry, 500 €
 - Nastolan Urheiluratsastajat ry, 500 €
 - Nicks Dancing ry, 300 €
 - Padel Lahti ry, 900 €
 - Päijät-Hämeen Salibandy seura ry, 9 500 €
 - Red & White Ry, 300 €
 - Salpausselän Naisvoimistelijat ry, 900 €
 - Salpausselän Samoojat ry, 300 €
 - Seibukan Lahti ry, 200 €
 - Shoreikan Karate Club ry, 900 €
 - Sigma Jiu-Jitsu Ry, 900 €
 - Sukellussuunnistajat ry, 300 €
 - Suomen Tennisakatemia ry, 300 €
 - Thunderbirds ry/Lahti Jets, 500 €
 - TWD-Länken rf, 500 €
 - Urheilusukellusseura Lahden Pingviinit Ry, 500 €
 - Viipurin Reipas Ry, 7 500 €
 - Vilke ry, 300 €
 - Voimistelu- ja urheiluseura Lahden Taimi ry, 500 €
- Yhteensä: 182 700 €

Koska avustussäännön mukainen rekisteröimisaika ei täyty, avustusta ei esitetä myönnettäväksi seuraaville yhdistyksille; American Football in Finland ry (rek.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

26.11.2025) ja Suomen Itä-Afrikkalainen ry (rek. 3.9.2025)

Samalla lautakunta valtuuttaa talouspalvelut laittamaan avustukset maksuun päätöksen mukaisesti. Avustukset maksetaan päätöksen saatua lainvoiman. 5000 euroa tai sitä suuremman vuosiavustuksen saanut yhdistys on velvollinen toimittamaan selvityksen vuonna 2026 myönnettyjen varojen käytöstä 31.3.2027 klo 15.00 mennessä. Selvitys toimitetaan osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi.

Perusteluosa

Liikunnan vuosiavustuksella tuetaan toimintaa, joka edistää liikkumista, fyysistä aktiivisuutta ja hyvinvointia sekä vahvistaa asukkaiden mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa. Avustuksen tavoitteena on lisätä liikkumista eri väestöryhmissä, tukea aktiivista ja terveellistä elämäntapaa sekä edistää yhteisöllisyyttä.

Avustuksella voidaan tukea esimerkiksi liikunta- ja urheiluseurojen harjoittamaa jatkuvaluonteista harrastus- ja seuratoimintaa, ohjattua ja omaehtoista liikuntaa, liikunnallisia tapahtumia sekä muuta liikkumista edistävää toimintaa.

Avustushaku

Avustushausta kerrottiin kaupungin lahti.fi/avustukset -verkkosivuilla. Vuosiavustusten hakuaika oli keväällä 2.–31.3.2026 klo 15 mennessä.

Avustushakemukset vastaanotettiin ja käsiteltiin sähköisen järjestelmän kautta. Lahti-Piste avusti tarvittaessa. Hakuajan jälkeen jätettyjä hakemuksia ei otettu huomioon.

Hakemuksen liitteitä sai tarvittaessa täydentää hakujan päätyttyä. Sähköistä hakemusta täydentävät jälkikäteen toimitettavat liitteet toimitettiin Lahti-Pisteeseen tai sähköpostitse lahtipiste@lahti.fi viimeistään 10.4.2026.

Vuosiaavustus on koko toimintavuodelle tarkoitettu määräraha. Haun yhteydessä tuli selvittää edellisen vuoden avustuksen käyttö, mikäli avustuksen suuruus on ollut 5000 € tai enemmän. Avustuksen käyttöselvitys tehtiin yhdistyksen viimeisimpien vahvistettujen tilinpäätös- ja toimintatietojen avulla. Avustushakemuksen voi täyttää vain yhdistyksen tai yhteisön nimenkirjoitusoikeuden omaava henkilö.

Hakija kannustettiin tutustumaan tarkoin hakemuslomakkeen yksityiskohtaisiin ohjeisiin sekä elinvoiman palvelualueen yleiseen avustussääntöön.

Hakukelpoisuus

Liikunnan vuosiaavustusta voi hakea lahtelainen liikunta- ja urheiluseura, jonka toiminnan tulee kohdistua Lahteen ja lahtelaisten terveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta edistävään toimintaan

- joka täyttää avustuskelpoisuuden ehdot ja toimintaan sisältyy liikuntapalveluiden arvioimana riittävässä laajuudessa liikunta- ja urheilutoimintaa

- joka on ilmoittanut vuosiaavustuksen hakemisen yhteydessä tarvittavat tiedot

- jolla avustusta myönnettävän vuoden alussa on vähintään yksi vuosi aktiivista toimintaa rekisteröimispäätöksen allekirjoituspäiväyksestä lukien

- joka on voittoa tuottamaton ja toiminta on eettisesti ja moraalisesti hyväksyttävää

Arviointi ja pisteytys

Avustushakemuksia arvioidaan elinvoiman palvelualueen yleisen arviointikriteeristön mukaan sekä seuraavien kriteereiden pohjalta: toiminnan konkreettiset ja realistiset liikunnan edistämiseen liittyvät tavoitteet ja toimintasuunnitelma, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa sekä vaikuttavuuden arviointi ja näkyvyys hakijan omissa kanavissa.

Avustuksen suuruutta arvioidaan seuraavin painotuksin:

Aktiivisesti ja säännöllisesti seurassa liikuntaa ja urheilua harrastavien lasten ja nuorten (alle 18 v.) määrä 50 %

Aktiivisesti ja säännöllisesti seurassa liikuntaa ja urheilua harrastavien kaiken ikäisten määrä 25 %

Seuran erityiset toimenpiteet lahtelaisten liikkumattomuuden vähentämiseksi eri ikäryhmissä 25 %

Liikuntapalvelujen vuosiavustus 2026-yhteenveto ja jäsenmäärävertailut on tallennettu lautakunnan kokouksen tiedostoihin CloudMeetingiin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote avustusten hakijat, laskutustiimi

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

63

Tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden vuosivastukset vuonna 2026

1322/02.02.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

tapahtuma- ja kulttuuriasioiden päällikkö Inkeri Määttä, p. 044 416 3890

kulttuurikoordinaattori Sari Tuominen, p. 044 769 8649

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää myöntää tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden vuosivastukset liitteen 1 mukaisesti.

Lautakunta valtuuttaa talouspalvelut maksamaan avustukset päätöksen saatua lainvoiman.

Perusteluosa

Vuoden 2026 avustushaussa hakemuksia tuli yhteensä 46 kpl ja haettu avustusmäärä oli 128 441 €. Vuosivastusta myönnetään kaikkiaan 38 taholle ja jaettava avustussumma on 55 000 €.

Kulttuuriseura Populus ry:n kaksi erillistä hakemusta yhdistetään yhdeksi yhdistyskohtaiseksi päätökseksi.

Vuosiavustuksia tuodaan päätöksentekoon toinen kokonaisuus lautakunnan elokuun kokoukseen. Nyt hyväksyttäväksi esitettävien lisäksi 19 muuta hakijaa jätti hakemuksen, mutta heidän hakemuksensa ovat vielä tarvittavien liitteiden osalta puutteellisia, joten heille annettiin lisää aikaa täydentää puuttuvat liitteet 31.7.2026 mennessä.

Vuosiavustusta ei myönnetä seuraaville hakijoille:

Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry

- kyseessä ei ole kulttuuriyhdistys.

Sri Lanka Finland Alliance - Lahti ry

- lähetti kaksi samansisältöistä hakemusta, joista vain toiseen myönnetään tukea ja toiseen ei.

Seuraavien toimijoiden hakemukset eivät täytä vuosiavustusten kriteeristöjä, mutta ne siirretään käsiteltäviksi kerta-avustuksina:

- Dark Soul Agency ry
- Filmi- ja videokuvaajien liitto ry
- Lahti Jazz ry
- Bay Layers ry
- Art of Rajamäki
- Kiekkoreipas ry

Avustussääntö

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta on hyväksynyt (17.2.2026 § 18) elinvoiman palvelualueen yleisen avustussäännön.

Kulttuuriyhdistysten vuosittainen avustus riippuu käytettävissä olevasta

määrärahasta, hakemusten määrästä ja lautakunnan harkinnasta avustussäännön puitteissa.

Vuosiaavustus on kulttuuriyhdistysten koko vuoden jatkuvaa säännölliseen toimintaan tarkoitettu avustus.

Hakuaika

Vuosiaavustushaku kuulutettiin Lahden kaupungin verkkosivuilla 2.3.2026. Vuosiaavustusten hakuaika oli 2.–31.3.2026 klo 15. Lisäksi vuosiaavustushausta ilmoitettiin ESS Viikko -lehdessä.

Hakemusten arviointi

Kulttuuriyhdistysten vuosiaavustusten arvioinneissa on kiinnitetty huomiota mm. toiminnan laajuuteen ja tavoittavuuteen, muualta saatuihin avustuksiin, toiminnan sisältöön sekä kulttuuritarjontaa täydentävien tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämiseen.

Kokonaisarvioinnissa on huomioitu hakijalle myönnettyt muut kaupungin avustukset sekä ulkopuolinen rahoitus.

Avustusta ei esitetä myönnettäväksi verotusoikeuden omaavan yhteisön toimintaan, investointeihin tai liiketoimintaan, yksityisille henkilöille tai keskusjärjestöille, avustettavan tahon ulkopuolisille yhteisöille edelleen jaettaviksi tai samaan käyttötarkoitukseen kahdesta tai useammasta määrärahasta kaupungin sisällä. Avustuksen maksamisen edellytyksenä on avustuspäätöksessä määriteltyjen selvitysten ja asiakirjojen toimittaminen.

Avustusten käytön seuranta

Avustuksen saaja sitoutuu palauttamaan avustuksen siltä osin, kun sitä ei ole käytetty avustusanomuksessa esitettyyn tarkoitukseen.

Valtiontukitarkastelu

Toimenpiteeseen sisältyvä tuki, joka on määrältään yhteensä 55 000 euroa, myönnetään vähämerkityksisenä tukena eli ns. de minimis -tukena. Tuen myöntämisessä noudatetaan komission asetusta (EU) 2023/2831, annettu 13. päivänä joulukuuta 2023, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen (Julkaistu EUVL nro L, 15.12.2023).

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: hakijat, tapahtuma- ja kulttuuriasioiden päällikkö, kulttuurikoordinaattori, laskutustiimi

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

4	Liite 1_Tapahtuma ja kulttuuripalvelujen vuosiavustukset 2026
---	---

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

64

Osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustukset vuonna 2026

1300/02.02.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hyvinvointikoordinaattori Maikki Suhonen, p. 044 482 6375

johtava asiantuntija Pia Haverinen, p. 050 398 7621

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää myöntää osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustukset liitteen 1 mukaisesti.

Lautakunta valtuuttaa talouspalvelut maksamaan avustukset päätöksen saatua lainvoiman.

Yhdistys, jolle myönnetään vähintään 5 000 euron suuruinen vuosiavustus, on velvollinen toimittamaan selvityksen vuonna 2026 myönnettyjen avustusvarojen käytöstä viimeistään 31.5.2027 klo 15.00. Selvitys toimitetaan sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi

Perusteluosa

Avustussääntö

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta on hyväksynyt (17.2.2026 § 18) elinvoiman palvelualueen yleisen avustussäännön.

Osallisuuden ja hyvinvoinnin avustuksilla tuetaan toimintaa, joka vahvistaa asukkaiden osallisuutta ja hyvinvointia sekä ehkäisee yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Avustusten tavoitteena on tukea kuntalaisten mahdollisuuksia osallistua, toimia osana yhteisöjä ja edistää arjen hyvinvointia sekä osaltaan toteuttaa Lahden kaupungin strategisia ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteita. Avustuksilla voidaan tukea esimerkiksi yhteisöllistä ja jatkuvaluonteista toimintaa, matalan kynnyksen kohtaamisia, vapaaehtoistoimintaa, vertaistoimintaa sekä haittoja ehkäisevää ja päihitteettömyyttä tukevaa toimintaa.

Avustettavan toiminnan tulee olla suunnitelmallista ja tavoitteellista, toteuttamiskelpoista suhteessa haettuun avustukseen sekä kohdistua Lahteen tai lahtelaisiin. Yleishyödyllisen toiminnan tulee lisäksi olla voittoa tavoittelematonta, avointa eikä kohdistua vain avustuksen saajan lähipiiriin.

Osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosittainen avustus riippuu käytettävissä olevasta määrärahasta, hakemusten määrästä ja lautakunnan harkinnasta avustussäännön puitteissa.

Hakuaika

Vuosiaavustushaku kuulutettiin Lahden kaupungin verkkosivuilla 2.3.2026. Vuosiaavustusten hakuaika oli 2.–31.3.2026 klo 15. Lisäksi vuosiaavustushausta

ilmoitettiin ESS Viikko -lehdessä. Osallisuuden ja hyvinvoinnin vuosiavustuksista kerrottiin yhdistysten edustajille avustusinfossa 19.3.2026

Vuoden 2026 avustushaussa hakemuksia tuli yhteensä 88 ja haettu avustusmäärä oli yhteensä 609 104 euroa. Jaettavaa määrärahaa vuosiavustuksiin on 320 000 euroa.

Hakemusten arviointi

Avustushakemuksia, arvioitiin elinvoiman palvelualueen yleisen avustussäännön mukaisesti arvioiden mm. miten toiminta tukee Lahden kaupungin strategisten päämäärien toteutumista. 5000 euroa ja sitä suuremmat hakemukset pisteytettiin lisäksi seuraavien kriteereiden pohjalta:

- konkreettiset, realistiset toiminnalla tavoiteltavat hyvinvoinnin tai osallisuuden edistämiseen liittyvät tavoitteet,
- toiminnan vaikuttavuuden arviointimenetelmät,
- yhteistyö muiden toimijoiden kanssa,
- toiminnan näkyvyys yhdistyksen/ järjestön omissa kanavissa, muissa kanavissa ja Lähellä.fi-palvelussa.

Avustusesityksissä on kokonaisarviointissa huomioitu hakijalle myönnettyt muut kaupungin avustukset sekä ulkopuolinen rahoitus.

Avustusta ei esitetä myönnettäväksi toimintaan, joka liittyy uskonnon tai puoluepolitiikan harjoittamiseen. Avustusta ei myöskään esitetä myönnettäväksi toimintaan, joka kuuluu hyvinvointialueen toimivaltaan. Osalta hakijoista on pyydetty lisäselvitystä toiminnan sisällöstä. Lisäselvityksen puuttuessa avustusta ei esitetä myönnettäväksi. Toimintakokonaisuuksille, jotka eivät vastaa sisällöllisesti osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluiden tehtäväkenttää, ei esitetä avustusta.

Avustusten käytön seuranta

5000 euroa tai enemmän vuosiavustusta saanut on velvollinen toimittamaan elinvoiman palvelualueelle selvityksen edellisenä vuonna myönnettyjen varojen käytöstä 31.5.2027 klo 15.00 mennessä. Avustuksen saaja sitoutuu palauttamaan avustuksen siltä osin, kun sitä ei ole käytetty avustusanomuksessa esitettyyn tarkoitukseen.

Liitteenä on yhteenveto avustushakemuksista, johon on kirjattu esitys myönnettävästä avustuksesta sekä hakijan hakemuksessaan ilmoittamat käyttötarkoitukset tiivistettynä. Taulukkoon on kirjattu myös vuonna 2025 myönnetty avustus, mikäli yhdistys on silloin hakenut avustusta.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: hakijat, Pia Haverinen, Maikki Suhonen, laskutustiimi

Liitteet

Numero Otsikko

5 Osallisuuden ja hyvinvoinnin 2026 avustukset elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
19.05.2026

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

65

Oikaisuvaatimus hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan päätökseen 20.5.2025 § 42
Liikunnan ja kulttuurin kulttuuriyhdistysten vuosivastukset vuonna 2025

1112/02.02.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

tapahtuma- ja kulttuuriasioiden päällikkö Inkeri Määttä, p. 044 416 3890

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä oikaisuvaatimuksen.

Perusteluosa

Kulttuuriseura Populus ry on laatinut oikaisuvaatimuksen koskien hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan 20.5.2025 tekemää päätöstä vuoden 2025 kulttuurin vuosivastuksista.

Oikaisuvaatimuksessa kerrotaan, että Kulttuuriseura Populus ry:n kuorot ovat saaneet avustusta vain 500 euroa/kuoro eli yhteensä 1000 euroa, vaikka ne ovat hakeneet avustusta 1000 euroa avustusta kummallekin kuorolle erikseen. Aiemmin yksittäinen Populus-kuoro on saanut avustusta 1 000 euroa, mutta toisen kuoron perustamisen jälkeen avustus on pysynyt samana eikä toiminnan merkittävää laajenemista huomioitu. Oikaisuvaatimuksessa pyydetään huomioimaan

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

lahtelaisten kuorojen tasavertaisuus ja myöntämään Populus-kuorolle ja Naispoppoolle kummallekin erikseen avustukseksi 1 000 euroa eli yhteensä 2000 euroa.

Vuosiavustukset ovat yhdistyskohtaisia, jolloin niitä ei myönnetä erikseen saman yhdistyksen eri ryhmille, vaan yhdistykselle keskitetysti. Kulttuuriseura Populus ry on hakenut avustusta kahdella eri hakemuksella.

Hakemusten tarkempi vertailu osoittaa, että Populus-kuorojen osallistujamäärä on merkittävä ja kokonaisuutena vertautuu muihin vastaavan kokoiisiin kuoroihin, jolloin avustustaso ei ole vastannut tasavertaista kohtelua ja on perusteltua hyväksyä oikaisupyyntö. Näin ollen Populus-kuorolle on perusteltua myöntää heidän esittämä avustus.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kulttuuriseura Populus ry

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

66

Senioriväestön digilukutaidon ja yhteisöllisen oppimisen edistäminen -projektin optiovuoden käyttö

2211/02.05.00.01/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Pia Haverinen, 050 3987621

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää ottaa käyttöön Senioriväestön digilukutaidon ja yhteisöllisen oppimisen edistäminen -projektin toisen optiovuoden kaudelle 16.6.2026-15.6.2027.

Perusteluosa

Lahden kaupunki kilpailutti keväällä 2024 projektin, jonka tavoitteena on edistää senioriväestön (yli 65-vuotiaiden) digilukutaitoa ja yhteisöllistä oppimista. Projektin tarkoituksena on lisätä senioreiden osallisuutta ja hyvinvointia sekä parantaa heidän kykyään toimia itsenäisesti digitalisoituneessa yhteiskunnassa.

Kilpailutuksen tuloksena valittiin Linkkitiimi Oy toteuttamaan projektia. Sopimuskausi on 12 kuukautta, ja siihen sisältyy mahdollisuus kahteen 12 kuukauden pituiseen optiokauteen.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Sopimuskausilla 2024–2025 ja 2025–2026 projektin toteutus on ollut onnistunutta ja vastannut sille asetettuja odotuksia sekä saanut hyvää palautetta osallistujilta.

Vuonna 2025 kävijöitä oli yhteensä n. 12 700. Tämän perusteella Lahden kaupunki haluaa ottaa käyttöön toisen optiovuoden ajalle 16.6.2026–15.6.2027.

Projektin kustannukset 142 550 euroa/vuosi katetaan jäämistövaroista.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Henna Eskonsipo-Bradshaw, Iina Huokonen, Paula Ikonen, Sanna Laitinen,
Maikki Suhonen, taloushallinto@lahti.fi

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

67

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

2438/03.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, puh. 044 482 6976

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta käy lähetekeskustelun lausuntoluonnoksesta. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriölle liitteessä esitetyn lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Perusteluosa

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lahden työllisyysaluetta antamaan lausuntonsa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi mm. sosiaalihuoltolakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia, työttömyysturvalakia ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi.

Muutoksia ehdotetaan esimerkiksi palvelutarpeen arviointia, omatyöntekijää ja asiakassuunnitelmaa koskevaan sääntelyyn ja lisäksi ammattihenkilöiden kirjaamista koskevia velvoitteita kevennettäisiin ja poistettaisiin päällekkäistä kirjaamista koskevaa sääntelyä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.7.2027. Muun muassa laki kuntouttavan työtoiminnan kumoamisesta tulisi kuitenkin voimaan jo 1.1.2027.

Esityksen tavoitteena on mm. selkeyttää ja uudistaa sosiaalihuoltolakia erilaisin keinoin. Palvelujen osalta uudistetaan erityisesti sosiaalihuollon työllistymistä ja osallisuutta edistävien palvelujen kokonaisuutta sekä lapsiperhepalveluja.

Uudistamisen tavoitteena on luoda sellaista palvelulainsäädäntöä, joka mahdollistaisi hyvinvointialueelle asiakkaiden tuen tarpeisiin vastaamisen joustavasti, kustannustehokkaasti ja alueelliset olosuhteet ja tarpeet paremmin huomioiden. Palveluihin tehtävien muutosten tarkoituksena on purkaa päällekkäisiä palvelurakenteita.

Lahden kaupungin hallintosäännön elinvoiman palvelualueetta koskevan toimivaltataulukon mukaisesti vastuualuejohtaja vastaa vastuualuetta koskeviin lausuntopyyntöihin. Lausunto pyydetään antamaan lausuntopalveluun viimeistään 29.5.2026. Käydään lähetekeskustelu liitteenä olevasta lausuntoluonnoksesta.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausuntopalvelu.fi -palveluun toimitettavaksi

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

6	Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta
---	---

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

68

Opettajaviran perustaminen ja viran nimikemuutos

908/01.01.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

osaamisjohtaja Jyrki Rosti, p. 050 5597840

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta perustaa erityisopettajan viran 1.8.2026 alkaen ja muuttaa lukion lehtori, matematiikka, kemia ja fysiikka -viran lukion lehtori, matematiikka -viraksi 10.8.2026 alkaen.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää lukiokoulutuksen opettajaviran perustamisesta, lakkauttamisesta ja nimikemuutoksesta.

Erityisopettajan viran perustaminen

1.8.2026 voimaan tullut oppimisen tuen lakimuutos edellyttää aiempaa vahvempaa ja systemaattisempaa oppimisen tukea. Yhdistettynä tuen tarvitsijoiden määrän

jatkuvaan kasvuun tämä tarkoittaa Lahden kaupungin lukiokoulutuksessa tarvetta lisätä erityisopettajan virka, jotta lainsäädännön velvoitteet voidaan täyttää.

Oikea-aikainen ja riittävä tuki vähentää keskeyttämisistä, edistää nuorten hyvinvointia ja ehkäisee myöhemmin syntyviä kustannuksiltaan suurempia tuen tarpeita.

Tarve liittyy vahvasti myös Lahden kaupungin *Hyvinvoivien lasten ja nuorten kaupunki* -kärkiohjelmaan, erityisesti sen kohtaan 1: "Laadukas ja oikea-aikainen kasvatuksen ja oppimisen tuki varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Kasvun ja oppimisen tukea järjestetään uudistetun lainsäädännön mukaisesti."

Erityisopettajan lisatarve on tunnistettu jo syksyllä 2025. Vuoden 2026 lukiokoulutuksen kokonaisbudjettiin on varattu rahoitusta erityisopetuksen järjestämiseen. Budjettivalmistelun aikataulun vuoksi määräraha kohdennettiin vuodelle 2026 ostopalveluihin henkilöstömenojen sijasta.

Palkkakulut voidaan kattaa lukiokoulutuksen kokonaisbudjetista ja henkilötyövuosista, koska määräaikaisten opettajien määrää on vähennetty eikä yhden eläköityvän opettajan tilalle rekrytoida uutta.

Tällä hetkellä lukiokoulutuksessa toimii kolme erityisopettajaa noin 2300 opiskelijaa kohti.

Nimikemuutos

Lukiokoulutuspalvelut esittää, että 10.8.2026 alkaen irtisanoutumisen vuoksi avoimeksi tuleva lukion lehtori, matematiikka, kemia ja fysiikka -virka muutetaan lukion lehtori, matematiikka -viraksi. Perusteluna on matemaattisen aineiden opettajien heikko saatavuus. Matematiikan lehtorin virka mahdollistaa enemmän erilaisia aineyhdistelmiä kuin matematiikka, fysiikka ja kemia ja lisää sitä kautta kelpoisten hakijoiden määrää. Ei htv- eikä kustannusvaikutuksia.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Lahden lukio Gaudia

Lukiokoulutuspalvelut

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

69

Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen kesäyliopiston yhteistyösopimus 2026

2548/00.05.02.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen, p. 044 018 7378

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen yhteistyösopimuksen Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen kesäyliopiston välillä.

Perusteluosa

Lahden kaupunki on vuosittain tukenut Päijät-Hämeen kesäyliopistoyhdistys ry:n toimintaa. Avustus mahdollistaa Päijät-Hämeen kesäyliopistolle kohtuuhintaisten korkeakouluopiskelumahdollisuuksien tarjoamisen alueen väestölle sekä turvaa kesäyliopiston kautta alueelle ohjautuvan valtiosuuden suotuisan kehityksen.

Päijät-Hämeen kesäyliopiston koulutustarjonta laajentaa ja monipuolistaa alueella olevaa korkeakoulutustarjontaa. Kokonaisuudessaan kesäyliopiston toiminta tukee Lahden kaupungin kehittymistä opiskelu-, korkeakoulu- ja yliopistokaupunkina. Vuodelle 2026 elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaan on hyväksytty 100

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

000 euron suuruinen vuosiavustusvaraus Päijät-Hämeen kesäyliopistolle (ELHY § 3/20.1.2026).

Vastineeksi yhdistykselle maksettavasta taloudellisesta tuesta yhteistoimintasopimuksessa määritellään yhteistyölle asetetut tavoitteet ja seuranta. Yhteistyölle on määritelty seuraavat kolme päätavoitetta:

- 1) Yhteistyöllä kehitetään ja laajennetaan elinikäisen ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia Lahden seudulla ja kasvatetaan alueen osaamista,
- 2) Yhteistyöllä kehitetään uudenlaisia opiskeluväyliä korkeakouluihin yhteistyössä alueellisten ja muiden suomalaisten korkeakoulujen kanssa, ja
- 3) Yhteistyöllä vahvistetaan Lahden mainetta, tunnettuutta ja vetovoimaisuutta monipuolisena opiskelukaupunkina ja yliopistokaupunkina.

Vuonna 2026 Lahden kaupunki seuraa kesäyliopiston toimintaa erityisesti seuraavien indikaattoreiden kautta:

1. Kesäyliopiston opintoihin osallistuvien opiskelijoiden määrä (lkm)
2. Kesäyliopistossa toteutuneiden opintokokonaisuuksien määrä avoimen korkeakoulun ja osaamisperusteisen ammatillisen täydennyskoulutuksen osalta (lkm)
3. Väyläopintokokonaisuuksien määrä (lkm) ja niihin osallistuvien opiskelijoiden määrä (lkm)
4. Opiskelijapalaute

Päijät-Hämeen kesäyliopiston vuosiavustus maksetaan Innovaatiopalveluiden kustannuspaikalta 2205/C224 (Kesäyliopisto).

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Riikka Harju

Tiedoksi: talouspalvelut

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

7	Lahti_P-Hkesayliopisto_sopimus_2026
---	-------------------------------------

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

70

Lahten osallistuvan budjetoinnin toimintamallin 2020-2025 arvioinnin tulokset ja
jatkokehittäminen

2641/00.01.03.01/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen p. 044 769 8695

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

1. Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi osallistuvan budjetoinnin vuosien 2020–2025 kokonaisarvioinnin tulokset ja arviointitutkimuksen raportin.
2. Lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se merkitsee arvioinnin tulokset tiedoksi, hyväksyy esitetyt toimintamallia koskevat muutokset ja esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy toimintamallin jatkamisen ja toimivallan muutokset perusteluosassa esitetyllä tavalla.

Perusteluosa

Kuntalain 5 luku 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunnanvaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista esimerkiksi järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun.

Suomen Kuntaliitto on määritellyt osallistuvan budjetoinnin eli osbun olevan suoran demokratian menetelmä, demokraattinen prosessi, jossa eri intressiryhmät käyvät vuoropuhelua rahasta ja resursseista löytääkseen yhteisen näkemyksen varojen käytölle.

Lahden kaupunginvaltuusto päätti (16.5.2022 § 175) osallistuvan budjetoinnin säännöllisestä asukasosallisuuden toimintamuodosta sekä toiminnan kokonaisarviointista vuonna 2026.

Osallistuva budjetointi Lahdessa vuosina 2020–2025

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto päätti helmikuussa 2020 käynnistää osbun toimintamallin konseptoinnin ja kokeilun sekä toiminnan arvioinnin. Alueellisiin hankkeisiin varattiin 100 000 euroa vuodelle 2021. Ensimmäistä toimintakautta arvioitiin yhteistyössä Tampereen yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun EmPaci-hankkeen kanssa. Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto käsitteli arvioinnin tuloksia huhtikuussa 2021 ja päätti, että hankerahaa varataan 200 000 € vuodelle 2022.

Vuoden 2021 organisaatiouudistuksen myötä osallistuvan budjetoinnin toiminnasta vastasi tämän jälkeen hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta. Toimintamallia arviointiin Tampereen yliopiston kanssa keväällä 2022. Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa 2022 ensimmäisten kierrosten perusteella toimintamallin käyttöönotosta säännöllisenä, joka toinen vuosi toteutettavana, kaupunkitasoisena toimintamuotona, ja että toimintamalliin liittyvät päätökset olisivat osa hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan toimivaltaa. Vuoden 2025 organisaatiomuutoksen myötä toimivalta siirtyi elinvoima- ja hyvinvointilautakunnalle.

Määrärahavaraus osbu-hankkeisiin on sisältynyt talousarviovaiheessa osbu-määrärahoista vastaavan toimielimen alaisiin määrärahoihin, josta se on kohdistettu äänestyksen perusteella osbu-hankkeista vastaavien yksiköiden kehyksiin

toteutusvuodelle. Rahat ovat jakautuneet kaikilla kierroksilla tasaisesti viidelle suuralueelle, eteläiselle, itäiselle, keskustan, pohjoisen ja koko kaupungin alueelle.

Asukasideointia on toteutettu laajojen, koko kaupunkia ja asukkaita koskettavien teemojen mukaisesti (hyvinvointi, yhteisöllisyys, ympäristö). Asukkaat ovat myös voineet ehdottaa hanketeemoja, joita ovat olleet liikunta ja kestävyys. Vuonna 2025 ideointia kohdennettiin myös lasten ja nuorten hyvinvointiin huomioiden Lahden hyvinvointikertomuksen tulokset.

Valtuusto suositteli operatiiviseen toteutukseen sekä kustannuksiin varattavaksi riittävästi resursseja ideoi, kehitä, äänestä –kierroksilla.

Osallistuvan budjetoinnin asukaskierroksia on toteutettu säännöllisesti vuosina 2020, 2021, 2023 ja 2025. Kaikkien kierrosten jälkeen on tehty asukas- ja henkilöstökyselyt, haastatteluja, vapaaehtoisten osbu-kummien kyselyitä ja haastatteluja sekä kehittämistyötä aktiivisesti. Sähköiset osallistumisalustat ovat vaihdelleet. Lahden osbuun on pyritty löytämään parhaiten soveltuva, resursseihin sopiva ja toteutusta palveleva vaihtoehto.

Työtä on koordinoanut osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut sekä kaupunkitasoinen ohjausryhmä, jota on johtanut toiminnasta vastaava vastuualuejohtaja.

Tiivistelmä osallistuvan budjetoinnin toimintamallin arvioinnista 2020–2025

Osallistuvan budjetoinnin toimintamallin kokonaisarviointi toteutettiin yhteistyössä Väki Insight Oy:n ja Helsingin yliopiston tutkija, dosentti Mikko Raskin ja Bokyong Shin kanssa joulukuussa 2025–maaliskuussa 2026. Arvioinnin tavoitteena oli muodostaa kokonaiskuva toimintamallin tarkoituksenmukaisuudesta, vaikuttavuudesta ja tarpeellisuudesta sekä tunnistaa keskeiset kehittämistarpeet. Liitteenä on arvioinnin kokonaisraportti.

Arviointi toteutettiin monimenetelmällisenä kokonaisuutena, jossa yhdistettiin kyselyaineisto, ryhmähaastattelut, ei-osallistujia koskeva aineisto sekä laaja dokumenttiaineisto, joka sisälsi lähes sata kaupungin dokumenttia. Arviointia jäsennettiin Yhteisluomisen tutka -viitekehyksen avulla. Näiden avulla osallistuvaa budjetointia tarkasteltiin sekä toiminnan toteutuksen että kokemusten ja vaikutusten näkökulmista.

Analyysiä on toteutettu neljän keskeisen teeman kautta, jossa arvioitiin osbun

1. tarkoituksenmukaisuutta ja demokraattisuutta,
2. prosessien toimivuutta,
3. osallistujia, tavoitavuutta ja yhdenvertaisuutta sekä
4. vaikutuksia ja oppimista kaupunkiorganisaatiossa.

Arvioinnin perusteella Lahden osallistuva budjetointi on kehittynyt kokeilusta vakiintuneeksi ja toimivaksi osallistumisen muodoksi. Se tarjoaa kaupunkilaisille konkreettisen ja helposti lähestyttävän tavan vaikuttaa omaan elinympäristöönsä, ja sen hyväksyttävyyden on korkea niin asukkaiden kuin kaupungin organisaation sisällä. Osbu toimii erityisen hyvin paikallisen osallistumisen välineenä. Se tuottaa näkyviä parannuksia arkiympäristöön, aktivoi asukkaita ja vahvistaa kokemusta siitä, että omilla ideoilla voi olla merkitystä. Samalla se on tuonut kaupungin toimintaan uusia vuorovaikutuksen ja yhteistyön käytäntöjä. Vuoden 2025 asukaspalautekyselyn perusteella noin 89 % vastaajista ilmoittaa aikovansa osallistua osallistuvaan budjetointiin myös jatkossa, mikä kertoo vahvasta sitoutumisesta ja myönteisestä kokemuksesta prosessia kohtaan.

Keskeinen havainto on kuitenkin, että osbun vaikutukset jäävät pääosin paikalliselle tasolle. Sen yhteys kaupungin laajempaan päätöksentekoon, strategiseen ohjaukseen ja organisaation oppimiseen on toistaiseksi rajallinen. Prosessi tuottaa paljon tietoa asukkaiden tarpeista, mutta tätä tietoa ei vielä hyödynnetä systemaattisesti päätöksenteossa ja suunnittelussa.

Haastatteluaineiston perusteella prosessi kuormittaa organisaatiota epätasaisesti. Erityisesti ideointivaiheen jälkeinen arviointi kasautuu yksittäisille asiantuntijoille, joille voi kohdistua suuri määrä, jopa 150 käsiteltävää ehdotusta. Organisoinnin keskeiset haasteet liittyvät vastuunjakoon ja tiedonkulkuun. Osbu näyttäytyy paikoin myös eräänlaisena "ohituskaistana", jonka kautta yksittäisiä kehittämistarpeita voidaan edistää tilanteissa, joissa ne eivät etene tavanomaisen valmistelun kautta.

Osallistumisen kokemuksessa korostuu kaksijakoisuus: ideointivaihe koetaan innostavana ja vaikuttavana, mutta prosessin myöhemmät vaiheet jäävät monille epäselviksi. Tämä heikentää kokemusta todellisesta vaikutusmahdollisuudesta. Osallistuminen jakautuu epätasaisesti eri väestöryhmien välillä, ja osa ryhmistä jää edelleen tavoittamatta. Liitteenä olevassa raportissa on (s. 6) eri kierrosten tunnusluvut, joista on nähtävillä myös osallistumisen vakiintuminen sekä erityisesti parantunut lasten ja nuorten saavuttaminen.

Yhteisluomisen tutka-arvion perusteella tulokset ovat varsin yhteneväisiä eri toimijaryhmien välillä, mikä viittaa jaettuun käsitykseen osallistuvan budjetoinnin toimivuudesta, eikä selkeitä heikkouksia noussut esille. Erityisesti demokraattisuus, organisatorinen osaaminen sekä vaikutukset arvioidaan vahvoiksi kaikissa tarkastelluissa ryhmissä. Selkein kehittämiskohde liittyy tavoittavuuteen, joka nähdään tärkeänä, mutta heikommin toteutuvana. Tämä näkyy erityisesti luottamushenkilöiden arvioissa, joissa huoli osallistumisen kattavuudesta ja yhdenvertaisuudesta korostuu muita ryhmiä enemmän.

Kokonaisuutena osbu on Lahdessa "euromääräänsä suurempi" osallistumisen väline: se tuottaa merkittäviä kokemuksellisia ja paikallisia vaikutuksia suhteessa käytettyihin resursseihin. Sen suurin kehittämispotentiaali liittyy siihen, miten osallistumisessa syntyvä tieto, osaaminen ja vuorovaikutus kytetään nykyistä tiiviimmin osaksi kaupungin muuta toimintaa.

Arvioinnin keskeinen johtopäätös on, että osallistuvaa budjetointia kannattaa jatkaa ja kehittää – mutta seuraava askel ei ole laajentaminen sinänsä, vaan sen roolin selkeyttäminen ja vahvistaminen osana kaupungin ohjausta, oppimista ja päätöksentekoa. Osbu toteuttaa myös Lahden kaupunkistrategiaa vuorovaikutuksen ja osallisuuden suunnannäyttäjänä antaen kaupunkilaisille vastuuta ja valtaa kehittää omaa asuinympäristöään.

Arvioinnissa ei keskitytty hankemäärärahan riittävyyteen, mutta kierrosten asukas- ja henkilöstökyselyjen perusteella nykyinen hankkeisiin varattu määräraha on ollut joko riittävä tai sen kasvattamista on toivottu. On huomioitava, että merkittävä määrärahan nostaminen nostaa myös investointien osuutta ja pidentää hankkeiden toteuttamisaikoja.

Esitys toimintamallin jatkosta

Esitetään, että kaupunginvaltuusto päättää seuraavaa:

1. Osallistuvan budjetoinnin toimintamallia (alueellinen hankemalli) jatketaan edelleen vakiintuneena toimivana asukasosallistumisen muotona.
2. Asukaskierrokset toteutetaan joka toinen vuosi, pitäen kuitenkin väli vuoden vuonna 2027, jotta
 - voidaan paneutua tarkemmin tuloksiin ja kehittämissuunnitelmiin eri palvelualueita koskien,
 - on aikaa kehittää prosessia ja toimintakulttuuria sekä keskeistä haastetta, osbun vientiä toiminnan rakenteisiin,
 - voidaan ottaa asukkaat ja yksiköt mukaan prosessien ja toimintamallin kehittämiseen,
 - on aikaa jalkauttaa osbu perusopetukseen osana demokratiakasvatusta,
 - huomioidaan, että henkilöstöön kohdistuneet organisaatiomuutokset haastavat ideoiden arviointia ja hankkeiden toteuttamista,

- toteutetaan viestintäkampanja yhteistyössä viestinnän kanssa, jossa nostetaan esille tehtyjä hankkeita ja tekijöitä,
 - edistetään sähköisen alustan käyttöä ja yksiköiden sisäänajoa sen käyttäjiksi ja että
 - osbu ja kuntavaalit sekä kumppanuuspöytiin haku eivät olisi samana keväänä.
3. Osallistuvan budjetoinnin tavoitteet selkiytetään siten, että
- päätavoitteena on kaupungin kehittäminen yhdessä kaupunkistrategian mukaisesti,
 - osbu on asukasvaikuttamisen kanava, joka vahvistaa asukkaiden osallistumista, demokratiaa ja hyvinvointia,
 - osbun avulla kaupunki saa tietoa alueellisista tarpeista, hyviä ideoita ja toteutettavia hankkeita sekä hyödyntää kerättyä tietoa kehittämisessä sekä strategiatyössä,
 - rakennetaan organisaation toimintakulttuuria ketterämmäksi ja vahvistetaan yhteistyötä yli yksikkö- ja palvelualuerajojen.
4. Asukkaille toteutettava kierros sisältää edelleen ideoinnin, kehittämisen ja äänestämisen, mutta vaiheita ja käytänteitä voidaan joustavasti soveltaa. Jollain kierroksella voidaan hyödyntää jo aiemmin saatuja asukasideoita uudelleen äänestyksessä.
5. Osbun kierrokseen liittyvät asiat, kuten teemat ja aikataulu sekä hankkeiden kohdentaminen, päätetään jatkossa kaupunginhallituksessa. Lisäksi hanketeemat päätetään sen hetken strategisten pääpainopisteiden mukaisesti.
6. Osbun hankkeisiin kohdennettavat määrärahat varataan talousarviossa kaupunginvaltuusto- ja hallituksen määrärahoihin, koska toteutettavat hankkeet koskettavat kaikkia toimialoja.
7. Osbu-hankkeet päätetään jatkossa kaupunginhallituksessa ja päätöksen mukaisesti määrärahat kohdennetaan niitä toteuttaville yksiköille käyttötalouteen tai investointeihin. Hankkeita arvioitaessa, päätettäessä ja

toteuttaessa huomioidaan alueellinen tasapuolisuus, mutta kaupunginhallitukselle annetaan oikeus kohdentaa rahaa huomioiden ajankohtaiset tarpeet alueilla.

8. Operatiivinen koordinointi, toimintakulut ja valmistelu ovat edelleen osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalveluilla elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan talousarviossa.

Lisäksi kaupunginvaltuusto suosittelee, että määrärahaa varataan osbu-hankkeisiin vähintään 250 000 € toteutusvuodelle kaupungin taloustilanne huomioon ottaen. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti, mutta kokonaisarviointi toteutetaan viiden vuoden välein.

Vaikutusten ennakoarviointi

Arviointi lyhyen ja pitkän aikavälin kuntalais-, organisaatio-, ympäristö- ja talousvaikutuksista:

- Kuntalaisvaikutukset

Lahden osallistuva budjetointi (OSBU) on vuosina 2020–2025 kehittynyt kokeilusta vakiin-tuneeksi ja toimivaksi osallistumisen muodoksi. Se tarjoaa kaupunkilaisille konkreettisen ja helposti lähestyttävän tavan vaikuttaa omaan elinympäristöönsä. Kokonaisarvioinnin perusteella osbu toimii erityisen hyvin paikallisen osallistumisen välineenä. Se tuottaa näkyviä parannuksia arkiympäristöön, aktivoi asukkaita ja vahvistaa kokemusta siitä, että omilla ideoilla voi olla merkitystä. Samalla se on tuonut kaupungin toimintaan uusia vuorovaikutuksen ja yhteistyön käytäntöjä. Keskeinen havainto on kuitenkin, että osallistuvan budjetoinnin vaikutukset jäävät pääosin paikalliselle tasolle. Osallistuminen jakautuu epätasaisesti eri väestöryhmien välillä, ja osa ryhmistä jää edelleen tavoittamatta. Osbu-hankkeita arvioitaessa, päätettäessä ja toteuttaessa tulisi huomioida

alueellinen tasapuolisuus, mutta rahaa voidaan myös kohdentaa huomioiden alueelliset tarpeet ja muuttuvat tilanteet (esim. ehkäistään eriytymistä).

Osallistuva budjetointi voi parhaimmillaan edistää ja syventää demokraattista kulttuuria, asukkaiden ja kaupunkiorganisaation välistä vuorovaikutusta, luottamusta sekä talouden suunnittelun läpinäkyvyyttä. Eri toimijoiden välinen yhteistyö ja dialogi lisääntyvät, joka vähentää toiminnan siiloutumista. Se myös parantaa paikallisidentiteettiä, elinvoimaa sekä asukkaiden me-henkeä. Lahdessa toimintamalli mahdollistaa alle 18-vuotiaiden osallistumisen eri vaiheissa, mikä edistää mm. lasten ja nuorten kokemaa osallisuutta, yhteiskunnallista osallistumista sekä tarjoaa suoran vaikuttamisen keinon. Osbu on konkreettinen demokratiakasvatuksen työkalu. Osallistuminen on tutkitusti kasautuvaa eli kenellä on tiedollisia ja taidollisia valmiuksia osallistua, osallistuvat aktiivisemmin myös osallistuvaan budjetointiin. Kyseessä voi olla kuntalaisjoukkoa polarisoiva prosessi. Asukaskokemuksissa Lahden osallistuva budjetointi näyttäytyy edelleen myönteisenä ja kiinnostavana osallistumisen tapana.

- Organisaatiovaikutukset

Osallistuva budjetointi lisää yhteistyötä ja helpottaa eri ryhmien välillä tapahtuvaa keskustelua. Se lisää asukkaiden ymmärrystä julkisten varojen käytöstä, mutta myös viranhaltijoiden ymmärrystä asukkaiden asenteista päätöksentekoa kohtaan. Viranhaltijat oppivat kärsivällisyyttä, kun taas asukkaat luottamusta. Toimintamalli haastaa organisaation sisäiset toimintatavat ja prosessit sekä päätöksentekokulttuurin. Erityisesti ehdotusten arviointivaiheessa korostuivat työn kuormittavuus, aikataulujen tiukkuus ja tarve selkeälle työnjaolle yksiköiden välillä.

Organisaation näkökulmasta prosessi on tuttu ja pääosin sujuva, mutta sen toteutus vaihtelee eri yksiköiden välillä. Roolit ovat olemassa, mutta niiden

rajapinnat eivät aina ole selkeitä, mikä näkyy erityisesti yhteistyössä ja vastuunjaossa. Tämä korostaa tarvetta kehittää resurssien seuranta ja kohdentamista, jotta prosessin eri vaiheita voidaan tukea tarkoituksenmukaisesti ja sen tuottamaa arvoa voidaan arvioida suhteessa käytettyihin resursseihin. Digitaaliset työkalut tukevat eri tehtäviä eri tavoin, ja erityisesti ehdotusten arviointiin liittyvä työ koetaan paikoin raskaaksi. Organisaatiotasolla OSBU on tuonut uusia toimintatapoja, kuten asukaslähtöisen ideoinnin, yhteiskehittämisen sekä roolit (esim. fasilitointi, koordinointi), jotka edellyttävät eri toimialojen yhteistyötä. Osbun yhteys kaupungin laajempaan päätöksentekoon, strategiseen ohjaukseen ja organisaation oppimiseen on toistaiseksi rajallinen. Prosessi tuottaa paljon tietoa asukkaiden tarpeista, mutta tätä tietoa ei vielä hyödynnetä systemaattisesti päätöksenteossa ja suunnittelussa. Suurin kehittämispotentiaali liittyy siihen, miten osallistumisesta syntyvä tieto, osaaminen ja vuorovaikutus kytketään nykyistä tiiviimmin osaksi kaupungin muuta toimintaa. Tämä nostaa esiin tarpeen tarkastella, mikä on osallistuvan budjetoinnin rooli ja lisäarvo suhteessa kaupungin muihin ohjaus- ja osallistumismuotoihin.

- Ympäristövaikutukset

Osallistuva budjetointi tukee kestävästä kehitystä ja sillä on ekologisia vaikutuksia. Toiminnan tehostuminen vähentää siihen käytettäviä turhia resursseja. Hankkeita perustetaan asukastarvelähtöisesti, jolloin käyttöaste kasvaa. Omaan asuinalueeseen kohdistuva arvostuksen paraneminen voi ilmentyä esimerkiksi vähentyneenä roskaamisena ja ilkkivaltana. Asukkaat oppivat ottamaan vastuuta lähiympäristöstään. Osbun keskeisten hanketeemojen ollessa kestävyys ja ympäristö, ovat toteutuneet asukasideat lisänneet niin luonnon monimuotoisuutta kuin ympäristöstä huolehtimista (esim. kukkaniityt, roskikset, luontopolkujen kunnostaminen). Asukkaat

ideoivat aktiivisesti lähiluontoon ja viheralueisiin liittyviä ehdotuksia. Myös lapset toivovat koulujen ja päiväkotien pihoille parannuksia tai kohennuksia. Vuoden 2025 kierroksen ideat jakautuivat selvästi kolmeen päätyyppiin: lähiympäristön viihtyisyyden parantamiseen (esim. puistot, ulkoilualueet, siisteys), yhteisöllisiin tapahtumiin ja toimintaa sekä arjen turvallisuuteen ja sujuvuuteen liittyviin parannuksiin (esim. valaistus, liikkuminen). Osallistuva budjetointi tuottaa ennen kaikkea pieniä, nopeasti toteutettavia parannuksia, ei laajamittaisia rakenteellisia muutoksia.

- Talousvaikutukset

Osallistuva budjetointi lisää asukastyytyväisyyttä ja sitoutuneisuutta omaan kuntaansa. Myös hankkeissa käyttäjälähtöisyys mahdollistaa paremmat lopputulokset. Taloudellisia säästöjä syntyy esimerkiksi vähentyneiden valitusten kautta. Ennaltaehkäisevä toiminta on halvempaa kuin korjaavat toimenpiteet. Taloudellisten ja demokraattisten hyötyjen toteutumiseksi henkilöstö tarvitsee perehdytystä osallisuustyöhön ja -ajatteluun. Asukkaiden mukaan ottaminen ei ole tehokkaan toiminnan este tai hidaste, vaan useimmiten tuottaa paremman ja taloudellisemman lopputuloksen kuin ilman osallistumista. Kokonaisuutena osallistuva budjetointi näyttäytyy Lahdessa "euromääräänsä suurempana" osallistumisen välineenä: se tuottaa merkittäviä kokemuksellisia vaikutuksia suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Osallistuvaa budjetointia ei ole mielekästä tarkastella pelkästään kustannuseränä. Se vahvistaa kaupungin kykyä toteuttaa muita tavoitteita tuottamalla tietoa asukkaiden tarpeista, lisäämällä vuorovaikutusta sekä tukemalla esimerkiksi koulujen demokratiakasvatusta. Osbu voidaan nähdä investointina organisatorisiin ja demokraattisiin kapasiteetteihin. Laajemmin tarkasteltuna kyse on demokratiatoiminnasta, jolla on sekä itseisarvoa (osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet) että välinearvoa (parempi tieto, legitimitetti ja päätöksenteon laatu). Kokonaisuutena osallistuva budjetointi näyttäytyy Lahdessa resurssi-

intensiivisenä mutta organisaation sisällä hajautuneena toimintana, jonka todellinen työpanos ei ole täysin näkyvä. Tämä korostaa tarvetta kehittää resurssien seurantaa ja kohdentamista, jotta prosessin eri vaiheita voidaan tukea tarkoituksenmukaisesti ja sen tuottamaa arvoa voidaan arvioida suhteessa käytettyihin resursseihin.

Osallistuvan budjetoinnin tärkeys on kokonaisarvioinnin perusteella korkea, mutta sen vaikutukset laajempaan päätöksentekoon ja kaupungin toiminnan sekä talouden ohjaukseen jäävät selvästi rajallisemmiksi. Osallistuva budjetointi on tuonut Lahdelle näkyvyyttä kansainvälisessä kontekstissa. Mallia on hyödynnetty esimerkkinä kunnallisesta osallistumisesta kansainvälisissä vertailuissa ja oppimisyhteyksissä, ja Lahti on mukana esimerkkitapauksena myös UNESCO:n (2026) julkaisussa. Tämä viittaa siihen, että osbu toimii paitsi paikallisena osallistumisen välineenä myös osana laajempaa demokraattisten innovaatioiden kehitystä. Hyvät kokemukset luovat perustan toiminnan jatkamiselle ja kehittämiseksi, mikä mahdollistaa myös harkinnan määrärahan kasvattamisesta edellyttäen, että prosessia ja resursseja kehitetään samanaikaisesti, ja että kaupunki huolehtii myös hankkeiden ylläpidosta varaten niihin määrärahoja.

Lähteet:

Lahden osallistuvan budjetoinnin kokonaisarviointi 2020–2025:

Osallistuminen etenee – mutta ei kaikkien arjessa, Mikko Rask & Bokyoung Shin, Väki Insight Oy, Maaliskuu 2026

Osallistuvan budjetoinnin mallit ja trendit Suomessa, Ahonen & Rask, Kuntaliiton julkaisusarja 2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Toimenpiteet

ELHY: KH: KV

KV: KH, ELHY, osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen, osallisuuskoordinaattori Sanna Virta, johtava asiantuntija Pia Haverinen, kaupunkikulttuurijohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw (osbun ohjausryhmä), elinvoimajohtaja Elina Laavi, talouspalvelut (Miia Karetjoki, Tiina Mörsky, controllerpalvelut@lahti.fi)
KV ote tiedoksi: kaupungin johtoryhmä, palvelu- ja vastualueiden johtoryhmät, kaavoituskoordinaattori Marianne Ihanus, kehittämisspällikkö Lotta Mikkola, Lahti-Piste, kirjastopalvelut, viestintäpalvelut (Veera Hämäläinen, viestinta@lahti.fi)

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

8	Lahden osallistuvan budjetoinnin kokonaisarvioinnin 2020-2025 raportti
---	--

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

71

Lahden kauppatorin kesätapahtumakonseptin elinvoimapolitiittiset linjaukset

2523/10.02.01.01/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunkikulttuurijohtaja, Henna Eskonsipo-Bradshaw

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää linjata, että Lahden kauppatorille valmistelussa olevan kesätapahtumakonseptin hankinnassa tulee ottaa huomioon elinvoiman kannalta perusteluosassa kuvatut periaatteet.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Tausta

Lahden kauppatori on kaupungin keskeinen julkinen tila, joka toimii kaupallisen, sosiaalisen ja kaupunkikulttuurisen elämän solmukohtana. Torin kehittämisellä on merkittävä vaikutus keskustan elinvoimaan ja kaupungin kasvuun, yritystoiminnan edellytyksiin, asukkaiden ja vierailijoiden kokemukseen kaupungista, kaupunkikuvaan sekä koko kaupungin yhteisöllisyyteen.

Lahden keskustan kehittämiseksi on laadittu Keskustavisio 2040. Keskustavisio toimii kehittämisen viitekehyksenä asemakaavoille ja täydennysrakentamiselle, katu- ja aukiosuunnittelulle, liikkumisen ja saavutettavuuden ratkaisuille ja julkisten tilojen ja palvelujen sijoittumiselle. Keskustavisio 2040 rakentuu neljän peruserätyksen ympärille ja nämä ohjaavat keskustan kehittämistä:

- Kestävä – ilmasto, viher- ja vesielementit, kestävä liikkuminen ja terveellinen kaupunkielämä
- Kompakti – vartin keskusta, tiivistyminen, sujuva arki ja palvelujen saavutettavuus
- Kutsuva – viihtyisät julkiset tilat, tapahtumat, elävä katukuva ja turvallisuus
- Kekseliäs – rohkeat ratkaisut, kokeilut, kulttuuri, taide ja luovat toimintamallit

Lahden Keskustavisio 2040 määrittelee keskustan kaupungin elinvoiman sydämeksi ja korostaa, että elinvoimainen keskusta on koko kaupungin menestyksen edellytys. Vision mukaan keskusta houkuttelee asioimaan, oleskelemaan ja osallistumaan; tukee yritystoimintaa, tapahtumia ja palveluja, sekä toimii kaupungin käyntikorttina ja investointien veturina.

Viimeisimpien tutkimuksien mukaan (mm. Keskustan elävyyssindeksi 2025) Lahden keskustan ja torin kävijämäärät ovat nousseet +3 % vuonna 2025 ja vapaiden liiketilojen osuus vuonna 2025 oli alhaisimmillaan yhdeksään vuoteen. Merkittävä kaupallinen investointi keskusta-alueella arvioidaan osaltaan selittävän kävijämäärän kasvua. Erilaiset tapahtumat ja kerran kuukaudessa järjestettävät markkinapäivät tuovat keskustaan ja torille väkeä, mutta esimerkiksi keskikesän kävijämääriä ja oleskelun pituutta voitaisiin parantaa entisestään.

Keskustavision jatkotyönä kaupunki on aloittanut kauppatorin kehittämishankkeen, jonka tavoitteena on laatia torialueen yleissuunnitelma ja toimenpideohjelma vuosille 2028–2035 sekä mallintaa toritoimintojen tulevaisuuden organisoituminen ja toimintakonsepti. Yleissuunnitelma on tarkoitus tuoda Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksänteköön loppuvuodesta 2026.

Tavoite

Torin ja keskustan kehittäminen ovat tärkeitä asioita niin elinvoiman kuin kaupunkiympäristön palvelualueille. Palvelualueilla on yhteinen tahtotila kehittää kauppatorin toimintaa ympärivuotisesti ja erityisesti myös kesäaikana.

Kauppatorin kesän tapahtumallisuus ja elämyksellisyys ovat aikaisempina vuosina rakentuneet pääosin kaupungin tapahtuma- ja kulttuuripalvelujen tuottamille omille toteutuksille, kuten Lahen Lava -konseptille. Näin on myös kesän 2026 osalta, jolloin Lahen Lava on auki heinäkuun alusta elokuun loppuun. Kaupunkiorganisaation toimesta on kuitenkin arvioitu, että toiminnan vaikuttavuuden, elämyksellisyyden, laadukkuuden ja kustannustehokkuuden vahvistamiseksi myös muita toteutustapoja olisi hyödyllistä tarkastella. Elinvoiman palvelualueen tahtotilana onkin kartoittaa mahdollisia uudenlaisia yhteistyökumppanuusmahdollisuuksia ja tapahtumakonsepteja, jotka innostaisivat kaupunkilaisia kesällä entistä aktiivisemmin torille ja keskustaan sekä matkailijoita vierailulle Lahteen.

Yhteistyössä kaupunkiympäristön palvelualueen kanssa elinvoiman palvelualue on valmistellut hankintaa, jolla haetaan kokonaisvaltaisen torin kesätapahtumakonseptin toteuttajaa kesälle 2027 sekä optiona kesälle 2028. Haussa on suunnitelmallinen, pidempikestoinen ja toistettava konsepti, jolla on positiivisia vaikutuksia lahtelaisten asukkaiden hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen, keskustan elinvoimaan sekä Lahden imagoon iloisena ja viihdyttävänä kesäkaupunkina.

Osana tätä valmistelua elinvoima- ja hyvinvointilautakunta linjaa alla olevat periaatteet hankintaan liittyen.

Kesätapahtumakonseptin hankintaa ohjaavat linjaukset

Hankinnan strategisena tavoitteena on löytää Lahden kauppatorille kesätapahtumakonsepti, joka

- vahvistaa Lahden kaupunkikulttuuria ja lisää koko kaupungin yhteisöllisyyttä;
- vahvistaa torin ja keskustan elinvoimaa ja kaupungin kasvua;
- lisää torin kävijämääriä ja pidentää oleskelua ja vahvistaa siten torin alueen kaupallisia palveluja;
- vahvistaa Lahden imagoa viihdyttävänä kesäkaupunkina;
- vahvistaa Lahden matkailu- ja kulttuurivoimaa, ja
- tukee Lahden kasvua ja kehittymistä innostavana yliopisto- ja opiskelukaupunkina.

Reunaehdot toteutukselle ovat seuraavat:

- kesätapahtumakonseptin tulee olla elämyksellinen, laadukas, hyvin suunniteltu ja toistettavissa sekä huomioitava Lahden ympäristökaupunkiprofiili;
- konseptin on oltava taloudellisesti ja tuotannollisesti toteuttamiskelpoinen;
- konseptin tulee toteutua erityisesti heinäkuun aikana ja sen tulee olla kestoaltaan yhteensä 8-9 viikkoa;
- toteutuksen on oltava saavutettava ja eri kohderyhmille suunnattu matalan kynnyksen tapahtumakonsepti, joka mahdollistaa kesätapahtumaelämyksiä mahdollisimman monelle;
- toteutuksen tulee mahdollistaa myös paikallisten toimijoiden ja yritysten osallistuminen konseptin toteuttamiseen;
- toteutuksen on oltava kaupunkikuvallisesti mahdollisimman laadukas ja torin kulttuuriympäristöön soveltuva, ja konseptin tulee keskittyä torin "tapahtumatorin" alueelle ja ei "arkitorille" (aluerajaus, liite);
- tapahtumakonsepti vastaa Keskustavision mukaisiin toiveisiin monipuolisesta ja aktiivisesta tapahtumatoiminnasta torilla ja se toimisi torin kehittämishankkeen kokeilupilottina

Lahden kaupunki kartoittaa yhteistyökumppania kesälle 2027. Tämän lisäksi on mahdollisuus optiovuodelle kesäksi 2028. Hankinnan vuotuinen arvo on enintään 200 000 euroa.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Mikäli yhteistyösopimukseen päästään, kustannukset katetaan tapahtuma- ja kulttuuripalveluiden kustannuspaikalta 2206/C234.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: taloussuunnittelu, controller-palvelut, tapahtuma- ja kulttuuripalvelut

Liitteet

Número Otsikko

9 Tori_aluerajaus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

72

Vastaus kuntalaisaloitteeseen työllisyys selvityksen toteuttamisesta yritysyhteisössä

2005/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen, p. 044 018 7378

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että aloitteessa esitettyjä tavoitteita edistetään osana kaupungin normaalia toimintaa.

Perusteluosa

Aloitteessa esitetään työllisyys selvityksen toteuttamista Takojankatu 5 yritysyhteisössä sekä alueen kehittämistä työllisyyden edistämisen näkökulmasta.

Lahden kaupunki pitää aloitteen tavoitetta kannatettavana. Yritysalueiden kehittäminen sekä työllisyyden parantaminen ovat keskeinen osa kaupungin elinvoimapolitiikkaa. Kaupunki katsoo kuitenkin, että aloitteen mukaisia toimenpiteitä voidaan edistää tarkoituksenmukaisesti ilman erillistä hanketta osana olemassa olevia toimintamalleja ja palveluita.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupungin työllisyyspalveluilla on valmiit keinot työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaannon parantamiseen (työnantajayhteistyö ja rekrytointipalvelut, työkokeilu- ja palkkatukimallit, kohdennetut työnvälitys- ja valmennuspalvelut). Työllisyyspalvelut toimivat jo aktiivisesti yritysten kanssa ja voivat kohdentaa toimenpiteitä myös Takojankatu 5 yritysyhteisöön ilman erillistä projektirakennetta.

Lahden kaupungilla on käynnissä useita hankkeita ja kehittämiskokonaisuuksia, joiden kautta vahvistetaan yritysalueiden toimintaedellytyksiä, parannetaan työvoiman saatavuutta sekä kehitetään yritys- ja koulutusyhteistyötä. Näitä kokonaisuuksia voidaan hyödyntää myös Takojankatu 5 alueella ilman erillistä hanketta, mikä varmistaa resurssien tehokkaan käytön ja paremman vaikuttavuuden.

Erillisen hankkeen käynnistäminen edellyttäisi erillistä rahoitusta, hallinnointia ja raportointia. Kaupunki arvioi, että samat tavoitteet voidaan saavuttaa tehokkaammin nykyisillä resursseilla, lisäksi integroidut palvelut tuottavat usein pysyvämpiä vaikutuksia kuin yksittäinen hanke ja toiminta säilyy joustavana sekä nopeammin kohdennettavana yritysten tarpeisiin.

Lahden kaupunki edistää aloitteen tavoitteita hyödyntämällä olemassa olevia työllisyys- ja elinvoimapalveluja sekä meneillään olevia kehittämishankkeita. Näin varmistetaan toimenpiteiden kustannustehokkuus, jatkuvuus ja vaikuttavuus ilman erillisen hankkeen käynnistämistä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: XXXXXXXXXX

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

10	Ehdotus kyselyselvityksen tekemisestä, Takojankatu 5
----	--

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

73

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan opintomatka Tampereelle ja Vaasaan 23.-24.9.2026

2921/01.01.03.15/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää tehdä opintomatkan Tampereelle ja Vaasaan perusteluosassa esitetyn mukaisesti.

Perusteluosa

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päättää tehdä opintomatkan Tampereelle ja Vaasaan 23.-24.9.2026. Opintomatkan tavoitteena on tutustua kohdekaupunkien elinvoimatyöhön.

Opintomatkalle osallistuvat elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan jäsenet, kokouksiin osallistuvat viranhaltijat ja nuorisovaltuuston edustaja. Matkan kustannukset maksetaan elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan kustannuspaikalta 2003.

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: jäsenet, viranhaltijat

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

74

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Lahden museot alueellisen työn suunnitelma vuosille 2027–2030
- Lahden museot alueellisen työn selvitys 2023–2026
- Kaupunginhallitus 13.4.2026 / Ote 112 §: Raportti vuosien 2024 ja 2025 vaikutusten ennakoarvioinneista
- Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 10.4.-13.5.2026

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta
Esityslista

nro 5

Lahten kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 19.05.2026

75
Muut asiat

Päätös

Esittelijä
elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus
Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa
-

Muutoksenhaku
Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet
-